

Obrazložitev Akta o spremembah in dopolnitvi Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje

Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi petega odstavka 124. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (v nadaljevanju: akt).

Agencija je zavezana k izvajanju adaptivnega reguliranja, ki temelji na povratno-zančnem procesu spremljanja učinkov ukrepov, zato ves čas spremlja učinke novega načina obračunavanja na sistem na podlagi nabora ključnih kazalnikov učinkovitosti, ki jih izračunava na podlagi podatkov elektrooperaterja.

Agencija je v odzivu na sklepe Državnega zbora napovedala, da bo ves čas analizirala učinke nove metodologije pri odjemalcih predvsem z vidika presežnih moči in bo po koncu višje sezone po potrebi sprejela spremembe.

Agencija je na podlagi merljivih učinkov ugotovila, da relativno malo uporabnikov prilagaja dogovorjeno obračunsko moč, od tega je v povprečju 65 % vseh uporabnikov uspešnih s prilagoditvijo dogovorjene obračunske moči in jim omrežnina za presežno moč ni bila obračunana. Večina preostalih uporabnikov, ki so plačali omrežnino za presežno moč, pa so plačali majhne zneske. Nadalje, na podlagi analize vrednosti presežnih moči, s katerimi so odjemalci bili zgolj seznanjeni, niso pa jim bile obračunane, agencija prav tako ugotavlja, da gre v večini primerov za nepomembne ter na obnašanje odjemalca nevlplivne vrednosti. Ta zelo majhna odstopanja presežne moči od ravni dogovorjenih obračunskih moči tudi ne povzročajo pomembnejših negativnih stroškovnih učinkov pri obratovanju omrežja. Glede na prej navedeno in glede na velikokrat izpostavljeno bojazan pred presežno močjo, ki je bila ves čas v javnosti prikazovana kot kazen za odjemalce, se je agencija odločila, da odjemalcu, ki ne bo spreminjal dogovorjene moči, določene s strani elektrooperaterja, presežna moč ne bo obračunana. Na računu pa bo še vedno informativni prikaz presežkov, ki bo pomembna informacija odjemalcu o njegovi uporabi v preteklem mesecu. Z vidika spodbujanja učinkovitega aktivnega odjema in preprečitve morebitnih špekulativnih praks pa je nujno, da ohranimo obveznost plačila presežne moči za odjemalce, ki dogovorjeno obračunsko moč prilagajajo.

Na podlagi novele akta se bo tako presežna moč obračunavala le še v primerih, ko bo odjemalec dogovorjeno moč spreminjal. Z navedeno spremembo se poenostavlja način obračunavanja omrežnine, obenem pa se odpravlja bojazan uporabnikov glede morebitnih dodatnih stroškov ob nenačrtovani prekoračitvi dogovorjene obračunske moči po preteku prehodnega obdobja.

Hranilnik iz 18. člena in aktivni odjemalec morata biti pri zagotavljanju sistemskih storitev z vidika izjeme pri plačilu omrežnine medsebojno izenačena in obenem z vidika položaja na trgu izenačena tudi s proizvajalcem, ki kot konkurenčni ponudnik ponuja istovrstno storitev na trgu sistemskih storitev oziroma storitev prožnosti. Prav to je bil namen 21. člena že od prve uveljavitve akta, zato je bilo zaradi nejasnosti treba določbo popraviti. Torej, tudi uporabniku sistema, ki ni hranilnik iz 18. člena (npr. aktivni odjemalec s hranilnikom za prevzemno-predajnim mestom), se ne obračunata omrežnina za presežno moč in omrežnina za energijo v aktivirani količini na zadevnem prevzemno-predajnem mestu v 15-minutnem intervalu, v katerem zagotavlja sistemsko storitev oziroma storitev prožnosti. Za proizvajalca določila ne učinkujejo, ker se obračunava le odjem.

S spremembo 21. člena akta se odpravljajo ugotovljene terminološke pomanjkljivosti. Namesto termina »hranilnik« se uporabi termin »uporabnik sistema«, ki obsega tudi hranilnike iz 18. člena akta. Posledično je izvedena še optimizacija člena za odpravo podvajanj. Doda se tudi nov

odstavek, ki zapolni nedoločnost akta za primer sodelovanja v sistemskih storitvah novega uporabnika, ki mu torej dogovorjena obračunska moč ni bila določena na podlagi preteklih podatkov in že sodeluje pri zagotavljanju sistemskih storitev. Zanj se pri določitvi dosežene moči v posameznem časovnem bloku časovni interval, v katerem se je izvajala sistemska storitev, ne upošteva.

Ker gre za manjše spremembe, ki so na podlagi navodil agencije že izvajane (izjema pri obračunu omrežnine v času nujenja sistemskih storitev), oziroma dolgoročno (izjema pri obračunu presežne moči v prehodnem obdobju postane pravilo) v korist vsem uporabnikom sistema, trenutno pa zaradi še veljavnega prehodnega obdobja, ko se presežna moč pod določenimi pogoji ne obračunava, niti uporabnikom niti elektrooperaterjem ne prinašajo nobenih posledic.

Novela akta bo začela veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

V Mariboru, 20. 3. 2025